

ze závažných důvodů trest zmírniti nebo prominouti (§ 149 živ. ř.), a míti zřetel na výši prospěchu přestupkem zamýšleného nebo škody přestupkem způsobené (§ 134 živ. ř.). Promlčením pomíjí vyšetřování. Peněžité pokuty dobývají se cestou exekuce správní a plynou do společenstevní nebo podpůrné pokladny, byl-li vinník povinen do pokladny takovéto platiti příspěvky, jinak plynou do chudinského fondu toho místa, kde přestupek byl spáchán (rozh. mi. obch. ze dne 2. října 1885 č. 24787 z r. 1884). Je-li pachatel členem některého společenstva, dostanou se peněžité pokuty nemocenské pokladně pomocnické dotyčného společenstva. Náleží-li pachatel některému společenstvu, u něhož není nemocenské pokladny pomocnické, nýbrž společenstvo zaopatřuje onemocnělé pomocníky, přidruženo jsouc k některé již stávající nemocenské pokladně, má se dostati peněžitých pokut této nemocenské pokladně. Při tom se předpokládá jakožto věc samozřejmá, že stanovy nemocenské pokladny, ku kteréž společenstvo přistoupilo, vyhovují předpisu § 121 zák. ze dne 15. března 1883 č. 39 ř. z. (nař. min. obch. ze dne 14. května 1885 č. 35351 z r. 1884).

Konvenční pokuty, jimž podléhají pomocníci, přestoupivše řád pracovní, a způsob, jakým se jich užilo, zanést jest do zvláštního seznamu, do něhož nahlédati mohou úřad a pomocníci; seznam ten předložiti dlužno úřadu živnostenskému, cítili se pomocník dotčen vymáháním nebo užitím těchto pokut (§ 90 živn. ř.).

Přetržení promlčení viz Promlčení.

Převozy.

I. Pojem a význam.

Převozy jsou zařízení, jimiž se dopravují osoby a věci s břehu jisté vody na břeh, pravidelně protilehlý. Doprava tato děje se buďto po lodích (prámech, člunech) řízených převozníkem, nebo po lodích zavěšených na řetězích a lanech nebo konečně po lodních mostech. Před působností řádu živnostenského posuzován převoz jako právo živnostenské. Výnosem min. obch. ze dne 10. prosince 1851 č. 7609 (výnos česk. místodržitelství ze dne 5. ledna 1852 č. 32.160, č. 8 z. z. z r. 1852) bylo nařízeno, že oprávnění ku převozu jakožto oprávnění osobní propůjčiti lze toliko jednotlivým osobám, nikoli však osobám právnickým (obcím), a výnosem min. obchodu ze dne 6. dubna 1850 č. 4461 (výnos hornorak. místodrž. ze dne 20. května 1850 č. 9719 č. 211 z. z.) bylo stanoveno, že převozy nejsou zaměstnáním volným, nýbrž obmezeny jsou na oprávnění, jež propůjčuje až do dalšího rozhodnutí místodržitelství, avšak ne na déle než na 5 let; dotyčné osobě vyhrazen jest rekurs k ministerstvu obchodu. Co poplatků převozních se týče, rozhodny jsou předpisy platné o mostním mýtu. Poskytnouti oprávnění k převozu po pohraničných vodách mezi dvěma korunními zeměmi a proti cizozemsku vyhrazeno jest ministerstvu obchodu.

Živnost. řád ze dne 20. prosince 1859 má v čl. V. prohl. pat. ad lit. n) ustanovení, že předpisy živnostenského řádu nevztahují se na podniky stálých převozů (na řekách, jezerech, průplavech atd.).

II. Zříditi soukromé převozní podniky o živnostenském provozování, jak na vodách soukromých, tak i veřejných, dále zříditi ústavy takové na splavných řekách i bez živnostenského provozování dopouští se toliko s úředním schválením (§ 7 říš. vod. zák.). Výnosem min. vnitra ze dne 27. srpna 1879 č. 4386 vydána byla zvláštní ustanovení o zřizování převozů; hlavní body jeho jsou:

1. Zřízení převozů na tekoucích vodách používaných ku plavbě lodí nebo vorů povolití může v první stolici politický zemský úřad oné země, ve které má býti převoz zřízen.

2. Je-li již na trati, kde má býti převoz zřízen, nějaký erární převoz, vyslechnouti sluší zemský finanční úřad, prve než se povolení udělí.

3. Zapadá-li příslušenství takového převozu do správního obvodu několika zemí, udělí povolení ke zřízení převozu onen zemský úřad, v jehož obvodu rozkládá se hlavní část příslušenství, při čemž vyhledává se dohodou s ostatními účastněnými úřady zemskými; nemohou-li se příslušné úřady zemské dohodnouti, sluší celou věc předložiti ministerskému rozhodnutí.

4. Obdobným způsobem postupovati jest, pokud jde o povolení převozů mezi územím této polovice říše a mezi územím koruny uherské; nedocílí-li se shody s uherskými, pokud se týká, chorvatskými úřady, předložiti dlužno další projednání záležitosti účastněnému ústřednímu úřadu uherskému.

5. Ministerského povolení zjednati nezbytno všude tam, kde má převost prostředkovati dopravu mezi tuzemím a cizozemskem. Prve než podá se určitý návrh, dožádán býti má finanční úřad zemský o mínění ve věci té, a jeho náhled předloží se pak s vlastním dobrozdáním.

6. Poněvadž ustanovení zákonů vodních o povolování převozů neruší platných zákonných předpisů o kompetenci k povolování mýtních, pokud se týká převozních poplatků, může politický úřad zemský vykonávati svěřené mu právo zákony vodními k povolení převozů jen v těch mezích, ve kterých dle příslušných předpisů příslušným jest povolovati poplatky mýtní, pokud se týká převozní. Pokud tedy v jednotlivých zemích pozdějšími zákony ve příčině poplatků převozních nebylo nic jiného stanoveno, má zemský úřad v případech v odst. 1. a 2. zmíněných povolití zřízení převozů a výběr dotyčných poplatků dle předpisů min. výnosu ze dne 14. prosince 1867 č. 18.260, pokud se týká min. výnosu ze dne 18. března 1866 č. 1452 č. I. a toliko na dobu nejdéle 5 let; pokud jde o povolení na dobu delší, předložiti dlužno záležitost spolu s návrhem sazby poplatkové k ministerskému rozhodnutí a schválení. Vyhledává-li se v některém případě dle vyličených ustanovení ministerské rozhodnutí, sluší řídit se zásadou, že dotyčné akty předložiti jest ministerstvu vnitra, kdykoli jde o převozy s živnostenským provozováním nebo vybírání poplatků vůbec, ve všech ostatních případech pak ministerstvu orby.

III. Činí se rozdíl mezi veřejnými a soukromými převozy; ony zřizuje a udržuje stát a není tudíž k nim potřebí zvláštního povolení. Soukromé převozy zřízeny a udržovány bývají soukromými osobami, korporacemi neb obcemi a za používání jich vymáhá se poplatek ten bez rozdílu, zda může jich použití za poplatek kdokoli, či zda jen určité osoby, ku př. osoby v obci usedlé od poplatku jsou osvobozeny.

Min. nařízení ze dne 10. prosince 1851 č. 7609 vyslovuje se proti tomu, aby osobám právníkům udílány byly osobní koncese; nařízení tomu dostatečně vyhověno jest tím, že koncese obmezena jest na určitou dobu a nelze ostatně úplné vyloučení právníků osob, jmenovitě obcí, z účastnictví v koncesích k převozu bezpodmínečně ku platnosti přivést při oné úzké souvislosti, ve které jsou převozy s komunikacemi zemskými, a brání tomu též ustanovení řádu živnostenského ze dne 20. prosince 1859

a říšský zákon vodní (rozh. min. vnitra ve srozumění s min. orby ze dne 25. prosince 1879 č. 16.573). Ustanovení § 28 bod 3. řádu obecního pro Čechy, dle něhož spadá v samostatný obor působnosti péče o udržování obecních silnic, cest, míst, mostů, jakož i péče o bezpečnost a snadnost dopravy na silnicích a vodách, nepostačuje ještě obci nároků na samostatné zřizování převozů, nýbrž obce povinny jsou jako kterákoli soukromá osoba zakročiti o úřední povolení. O žádostech obcí a jiných osob za koncesi rozhodují správní úřady dle zákona vodního (rozh. min. vnitra ve shodě s min. orby ze dne 2. června 1881 č. 5340).

IV. Podmínky k udělení koncese.

1. K stávajícím podnikům převozním přihlédá se potud, že nelze nových koncesí uděliti tam, kde stávající podniky úplně vyhovují potřebám, a dává-li se tudíž povolení k živnostenskému provozování podniku převozního, dlužno míti zřetel k místní potřebě (rozh. min. vnitra ve srozumění s min. obch. ze dne 12. července 1877 č. 8718).

2. O koncesních listinách pro podniky převozní platí ustanovení § 18 vod. zákona. V nich mají se tudíž předepsati podmínky k bezpečnému zařízení, k používání dobrých lodí, spolehlivého mužstva atd.; konečně stanoviti jest sazbu poplatků. Koncesi dlužno ve smyslu nařízení m. obch. ze dne 10. prosince 1851 č. 7609 zpravidla obmeziti na dobu pěti let a vytknouti v ní výhradu, že udělenou koncesi nemá se újma státi případným zákonným změnám v té době vydaným, které se dotýkají zmíněných převozů, a že z důvodu toho nelze vznést náhradních nároků a reklamací (rozh. min. vnitra ve srozumění s min. orby ze dne 2. listopadu 1880 č. 16.005).

3. K žádostem o povolení podniků převozních připojiti jest popis příslušenství, zvláště lodí, jichž se bude užívati, dále situační plán, dále případný popis nebo nákres příjezdů nebo příchodů a mostů k přistání a sjezdu. Ku stanovení poplatků za převoz připojiti dlužno též rozvrh nákladů na zařízení, vydržování a provozování podniku, jakož i přibližné udání průměrné dopravy osob a po případě i dobytka, povozů a zboží.

4. Co řečeno bylo o povolení ku zřízení podniků převozních, odnáší se též nutně na změny takové, které přetvořují ony momenty, které byly v původní listině koncesní zvláště uváženy; to platí jmenovitě pro ten případ, že by změněna byla hlavní zařízení převozů.

5. Jedná-li se o nové udělení nebo o změnu při převozech ve vodách pohraničných, vyjednávati jest se sousedním státem.

6. Policejní řády pro jednotlivé vody vytýkají též policejní řády o převozech.

V. Řízení při zřizování převozů:

1. Převozy jsou stavbami vodními; je-li tedy potřebí k zřízení jich přípravných prací na cizích pozemcích, nutno vymoci si přivolení politického úřadu, pokud se nedocílí schválení vlastníků pozemků; politický úřad ustanoví přiměřenou lhůtu, ve které se smí s přípravnými pracemi počítati a udělí povolení, poskytne-li se potřebná jistota pro případnou náhradu škody (§ 73 dolnorak. vod. zák., § 71 štyrského, § 55 krajinského, § 72 bukovinského, § 76 istrijského a § 77 ostatních vodních zákonů).

2. Vysvítá-li již z obsahu žádosti způsobem zcela nepochybným, že podnik není z ohledů veřejných přípustným, sluší ihned žádost zamítnouti;

jinak zkoumati jest znalci na místě podnik takový, načež zavede se a provede řízení vyzývací.

3. Při komisionelním projednávání, k němuž mají být účastníci přizváni a slyšení s námitkami svými, pracovati jest předkem k tomu, aby po dobrém uklizeny byly učiněné námitky a aby docíleno bylo shody mezi účastníky, zvláště pokud jde o nároky na odškodnění; nelze-li dohodnutí zjednatí, nastoupiti má řízení vyvlastňovací.

4. Když bylo skončeno potřebné vyhledávání, má politický úřad rozhodnouti o přípustnosti, způsobu a podmínkách podniku, o nezbytnosti a míře služebnosti nebo postoupení pozemků; udělí-li se povolení, nutno stanoviti lhůtu, do které musí být převoz dokonán, jinak že zaniká oprávnění k němu.

VI. Předpisy bezpečnostní policie při převozech vydány byly nařízením min. ze dne 16. října 1876 č. 126 ř. z. a ze dne 25. července 1889 č. 122 ř. z. (Viz též čl. Expropriace v právu vodním a §§ 77 až 100 zák. ved.).

Přibalení zboží.

I. Přibalení je kupecká zvyklost v tom spočívající, že zasílatel zboží z ochoty ke kupci přibalí ke zboží mu prodanému a zasílanému i jiné cizí zboží, jež se kupci od třetích osob zasílá, by tím výlohy dovozu zmenšil, pokud se týče výlohy ohledně zboží přibaleného mu ušetřil. Jest otázka, je-li přibalení zboží obchodem ve smyslu čl. 272 obch. z. ad 3, pokud se týče obchodem ve smyslu čl. 274 obch. z. K této otázce sluší záporně odpověděti, poněvadž přibalení je služba z ochoty, za kterou se záplata ani nežadá ani nepovoluje, je to služba, která bezplatně se prokazuje. Takové úkony ochoty nejsou však obchody a rovněž nenáleží k provozování živnosti obchodní a to tím méně, poněvadž přibalené zboží je zpravidla zcela jiné zboží, než které zasílatel adresátu dopravuje a nelze proto tvrditi, že přibalení zboží náleží ku provozování živnosti zasílatelovy. Byť i sledovaly takovéto úkony ochoty jisté zájmy obchodní, zejména by udržely přátelské styky s odběrateli, jest přece moment bezplatnosti rozhodným a nelze již vzhledem k tomu o obchodu mluviti (rozh. ze dne 20. února 1889 č. 1842., časop. »Jur. Bl. z 23. června 1889). Přes to nicméně je zasílatel povinen při přibalení zboží šetřiti péče řádného kupce. Náklady spojené s přibalením nese patrně adresát a nikoliv zasílatel, poněvadž třeba za to míti, že nechtěl zasílatel přibalením vzíti na se ještě obtížnější břemena (§ 915 o. z. o.) a poněvadž dle obchodních zvyklostí adresát v tomto případě všechny náklady přibalení má sám nésti (čl. 351 obch. z.).

Nebezpečí přibalení nese příjemce, leč by prokázal, že zasílatel nešetřil při tom péče řádného kupce.

Nebezpečí dopravy nese příjemce, leč by bylo bývalo něco jiného umluveno (čl. 344 a 345 obch. z.).

II. Dle důchodkového trestního zákona je

1. přibalení zboží, jež podléhá clu vývoznímu aneb jehož vývoz je zakázán, k zásilce zboží, jež byla k průvozu celním územím ohlášena aneb k vývozu z celního území pod úředním závěrem poukázána, důchodkovým přestupkem podloudnictví (§ 194 důch. tr. z.).

2. Zkrácením důchodku je, přibalí-li se psaní neb jiný předmět poštovnímu poplatku podléhající k takovým psaním, balíčkům neb ku zboží